

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 141g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolul 400 alin. (1) din Codul contravențional al Republicii Moldova
(*competența poliției în soluționarea cauzelor contravenționale*)

CHIȘINĂU

7 noiembrie 2017

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 141G/2017
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR PREVEDERI DIN
ART. 400 ALIN. (1) DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA
(COMPETENȚA POLIȚIEI ÎN SOLUȚIONAREA CAUZELOR CONTRAVENȚIONALE)

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dlui Marcel Lupu, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 27 octombrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 7 noiembrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textului „art.263 alin.(1)” din alineatul (1) al articolului 400 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de avocatul Denis Ipatii în dosarul nr. 5-1670/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 27 octombrie 2017 de către judecătorul Gheorghe Mîțu, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 24 mai 2017, un inspector din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani, mun. Chișinău, a întocmit un proces-verbal în privința lui I.B. de constatare a contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) [*desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător*] din Codul contravențional.

4. La 12 iunie 2017, I.B. a contestat la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, procesul-verbal de constatare a contravenției menționate *supra*.

5. În cadrul ședinței de judecată din 10 octombrie 2017, avocatul Denis Ipatii a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a textului „art.263 alin.(1)” din alineatul (1) al articolului 400 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 141G/2017
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR PREVEDERI DIN
ART. 400 ALIN. (1) DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA
(COMPETENȚA POLIȚIEI ÎN SOLUȚIONAREA CAUZELOR CONTRAVENȚIONALE)

6. Prin încheierea din aceeași dată, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 21
Prezumția nevinovăției

„Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale. ”

8. Prevederile relevante ale Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (republicat în M.O., 2017, nr.78-84, art.100) sunt următoarele:

Articolul 263
Desfășurarea ilegală a activității de întreprinzător

„(1) Desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil

[...]”

Articolul 400
Ministerul Afacerilor Interne

„(1) Contravențiile prevăzute la art.47, 48, art.48¹ alin.(5), art.48²-54, 69-71, 73, art.77 alin.(8), art.78-78², art.79 alin.(1), (2), (4), art.80¹, 85-87, 89-91, art.91¹ alin.(16) și (18), art.96, 99-107, art.115 alin.(3), art.157 alin.(4), (6)-(10), art.158 alin.(1) și (2), art.176, art.197 alin.(1)-(4), (9)-(13), (15), (21), (22), art.201-203, 205, 209, 220-226, 228-232, 234-236, 238-242, 244, 245, **art.263 alin. (1)**, (4)-(8), art.263¹, 265, 267, 272, art.274 alin.(1) și (5), art.277 alin.(1), (4), (5), (7) și (9), art.282, 283, art.286 alin.(3), art.287³, 289¹, 321, 325, 326, 333, 334, 338-341, 343, 346, art.349 alin.(1), art.350-350², 354, 355, art.356 alin.(1) și (2), art.357, 359-363, art.364 alin.(1)-(5¹) și art.365 se constată și se examinează de către poliție.

[...]”

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 141G/2017
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR PREVEDERI DIN
ART. 400 ALIN. (1) DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA
(COMPETENȚA POLIȚIEI ÎN SOLUȚIONAREA CAUZELOR CONTRAVENȚIONALE)

Articolul 402

**Organele de inspectare financiară/control financiar ale Ministerului
Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat**

„(1) Conavențiile prevăzute la art.263 alin.(1), (3)–(8), art.273 pct.5) și 5¹), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹ alin.(1), (2) și (4), art.288, 289, 290, 291, 293¹, 293² alin.(1), (2) și (3), art.295¹, 296, 297, 297¹, 298, art.299, 301, 301¹, 311, 330 se examinează de organele de control financiar și de către organele Serviciului Fiscal de Stat. Conavențiile prevăzute la art.293, 295, 327¹, 349 alin.(1) se examinează de organele de specialitate care le-au depistat ale ministerului. Conavențiile prevăzute la art.266 alin.(1), (3) și (4) se examinează de către organele Serviciului Fiscal de Stat.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că prin atribuirea competenței Ministerului Afacerilor Interne de a examina conavenția prevăzută la art. 263 alin. (1) din Codul conavențional se încalcă dreptul la un proces echitabil. În acest context, autorul menționează că, spre deosebire de organele de control financiar și organele Serviciului Fiscal de Stat, care, potrivit articolului 402 alin. (1) din Codul conavențional, de asemenea au dreptul de a examina conavenția de desfășurare ilegală a activității de întreprinzător, poliția nu dispune de „competențe” specifice să soluționeze aceste categorii de cauze conavenționale.

10. Potrivit autorului excepției de neconstituționalitate, prevederile contestate încalcă dispozițiile articolelor 4, 7, 20, 21 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

11. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Codului conavențional al Republicii Moldova, ține de competența Curții Constituționale.

13. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de avocatul Denis Ipatii în dosarul nr.5-1670/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

14. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit.g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre actul normativ

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 141G/2017
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR PREVEDERI DIN
ART. 400 ALIN. (1) DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA
(COMPETENȚA POLIȚIEI ÎN SOLUȚIONAREA CAUZELOR CONTRAVENȚIONALE)

ce urmează a fi aplicat în procesul examinării unei pricini de către instanța de judecată și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației Constituției.

15. Curtea reține că autorul excepției solicită controlul constituționalității textului „art. 263 alin. (1)” din alineatul (1) al articolului 400 din Codul contravențional al Republicii Moldova.

16. Curtea observă că art. 400 alin. (1) și art. 402 alin. (1) din Codul contravențional stabilesc în mod expres competența atât a poliției, cât și a organelor de control financiar, precum și a organelor Serviciului Fiscal de Stat de a examina contravenția prevăzută la art. 263 alin. (1) din același cod.

17. Autorul excepției susține că atribuirea în competența poliției a dreptului de a constata și examina contravenția prevăzută la art. 263 alin. (1) din Codul contravențional încalcă articolele 4, 7, 20, 21 și 54 din Constituție.

18. În acest context, Curtea menționează că, în cazul în care nu este de acord cu decizia agentului constator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale, contravenientul, în temeiul art.448 din Codul contravențional, **este în drept să conteste în instanța de judecată decizia emisă asupra cauzei contravenționale.**

19. Prin urmare, Curtea nu poate reține critica autorului excepției în raport cu dispozițiile articolului 20 din Constituție privind accesul liber la justiție, întrucât textul legal ce face obiectul excepției nu împiedică contravenientul să conteste în instanța de judecată procesul verbal cu privire la contravenție, iar instanța de judecată la judecarea cauzelor contravenționale cu care a fost sesizată este obligată *ope legis* de a examina cauza contravențională sub toate aspectele, complet și obiectiv, cu respectarea dreptului la un proces echitabil.

20. Cât privește critica de neconstituționalitate raportată la art. 21 din Constituție, Curtea apreciază că nici aceasta nu poate fi reținută, deoarece prevederile contestate nu sunt de natură de a încălca garanțiile procesuale specifice asigurării prezumției de nevinovăție. Or, prezumția de nevinovăție constituie „un suport” al drepturilor procesuale acordate persoanei acuzate de săvârșirea unei contravenții și, în mod special, al dreptului la apărare, iar, potrivit art. 378 din Codul contravențional, pe parcursul procesului contravențional părțile au dreptul să fie asistate de un apărător.

21. Totodată, Curtea menționează că dispozițiile articolelor 4 și 7 din Constituție poartă un caracter generic și constituie imperative de ordin general-obligatoriu, care stau la baza oricăror reglementări și nu pot constitui repere individuale și separate, iar prevederile constituționale cuprinse la articolul 54 nu au o semnificație autonomă și urmează a fi aplicate în combinație cu normele constituționale care garantează un drept fundamental.

DECIZIE DE INADMISIBILITATE A SESIZĂRII NR. 141G/2017
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE A UNOR PREVEDERI DIN
ART. 400 ALIN. (1) DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA
(COMPETENȚA POLIȚIEI ÎN SOLUȚIONAREA CAUZELOR CONTRAVENȚIONALE)

22. Pentru considerentele expuse *supra*, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „art.263 alin.(1)” din alineatul (1) al articolului 400 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008, ridicată de avocatul Denis Ipatii, în dosarul nr. 5-1670/17, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 7 noiembrie 2017
DCC nr. 111
Dosarul nr. 141g/2017